

Over- of onderrapportering bij onderzoek naar internetrisico's

Etmaal van de Communicatiewetenschap
9-10 februari 2012

Sofie Vandoninck en Leen d'Haenens

Probleemstelling

Blootstelling online risico's: uiteenlopende percentages

Voorbeeld: cyberpesten

- 6% (Belgische 9-16 jarigen, afgelopen jaar)
 - EU Kids Online, 2011
- 11% (Vlaanderen, 3 maanden)
 - Vandebosch e.a, 2006
- 15% (Vlaamse 14-19 jarigen, ooit meegemaakt)
 - Vandoninck e.a, 2011

Probleemstelling en onderzoeksvraag

Uiteenlopende percentages: verklaringen

- Referentieperiode
- Leeftijdssrange onderzoekspopulatie
- Vraagformulering (met of zonder inleiding)
- Setting (klassikaal of individueel)

RQ: in welke mate verklaren vraagformulering en setting de verschillen in rapporteringscijfers voor blootstelling aan online risico's

Methode: achtergrond

- **Vertrekpunt: EU Kids Online**
 - face-to-face interview
 - > 25000 kinderen in 25 landen (N=543 voor Vlaanderen)
 - zomer 2010
- **Aanvullend onderzoek in Vlaanderen**
 - Klassikale survey (N=1041)
 - lente 2011
 - twee versies (mbt vragen over blootstelling)
 - Met inleiding (idem EU Kids Online)
 - Zonder inleiding

Methode: drie subsamples

- **Face-to-face interview met inleiding (N= 543)**
 - EU Kids Online onderzoek
 - Intimiderend? Anonimiteitsperceptie? Suggestief?
- **Klassikale survey met inleiding (N=515)**
 - Zelfde vraagstelling als EU Kids Online onderzoek
 - Interpretatie? Duidelijkheid? Suggestief?
- **Klassikale survey zonder inleiding (N=526)**
 - Korte vraagstelling zonder omwegen
 - Bedreigend? Interpretatie?

Voorbeeld: cyberpesten

Zonder inleidende tekst

Heeft iemand jou gepest via het internet (cyberpesten) tijdens het afgelopen jaar?

Met inleidende tekst

Soms gebeurt het dat kinderen pijnlijke of smerige dingen doen of zeggen tegen iemand en dit kan zelfs meermaals gebeuren. Het kan gaan om:

- iemand zodanig plagen dat de persoon in kwestie dit niet leuk vindt
- slaan, stampen of kleineren
- iemand opzettelijk uitstoten of niet meetellen

Als mensen op een pijnlijke of smerige manier met iemand omgaan kan dit

- Persoonlijk gebeuren (in het gezicht)
- Via GSM (sms, bellen, filmpjes)
- Op het internet (email, msn, facebook)

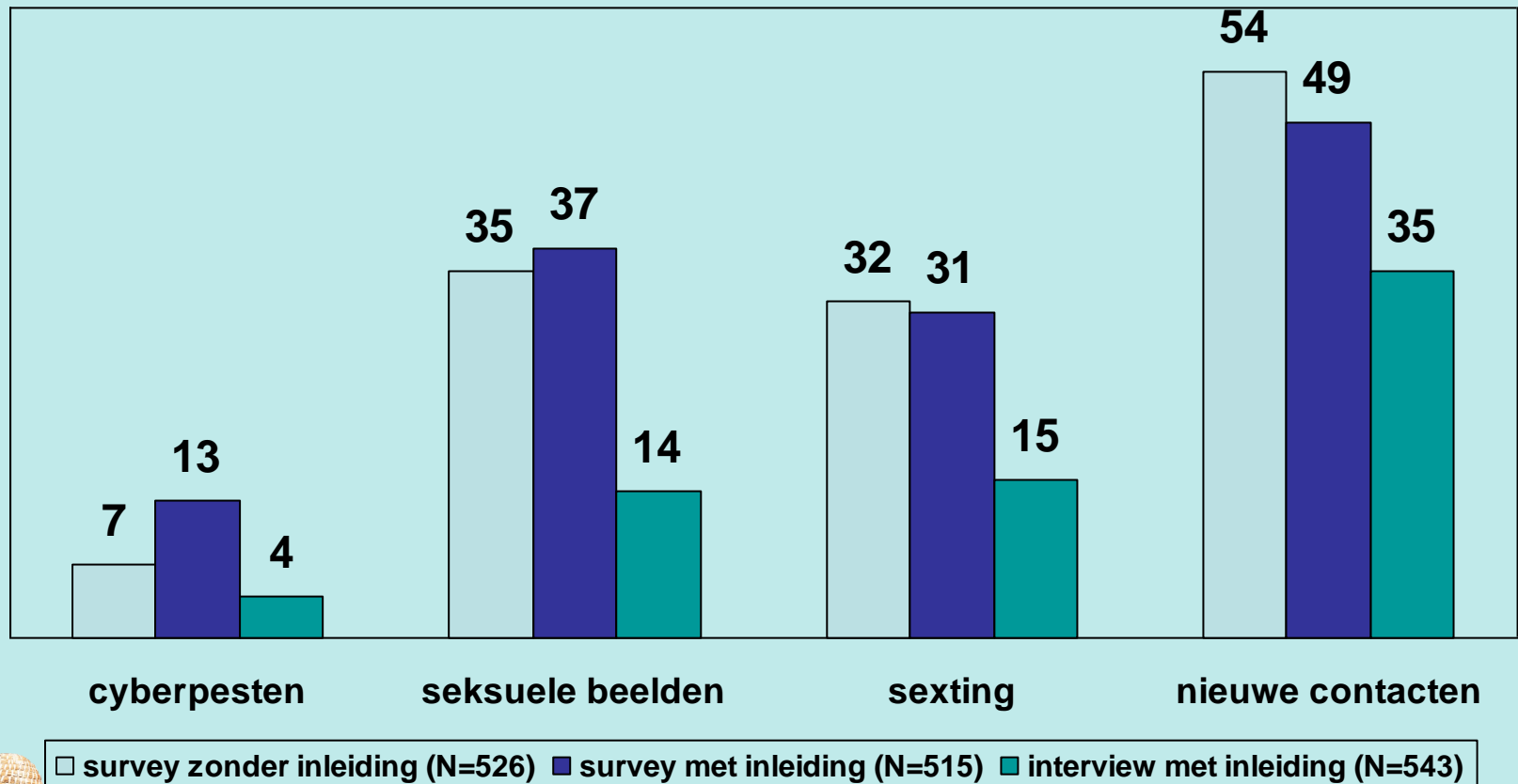
Heeft iemand jou op zo een pijnlijke of smerige manier behandeld tijdens het afgelopen jaar?

Gebeurde dit ook wel eens via het internet tijdens het afgelopen jaar?

Resultaten: blootstelling online risico's

Blootstelling aan online risico's (in %)

Resultaten: blootstelling online risico's

- **Lagere percentages bij face-to-face setting (onderrapportering)**
 - Inleiding niet suggestief (behalve bij cyberpesten)
 - Te intimiderend?
 - Te weinig anoniem?
 - Gevoelige thema's (seksualiteit)

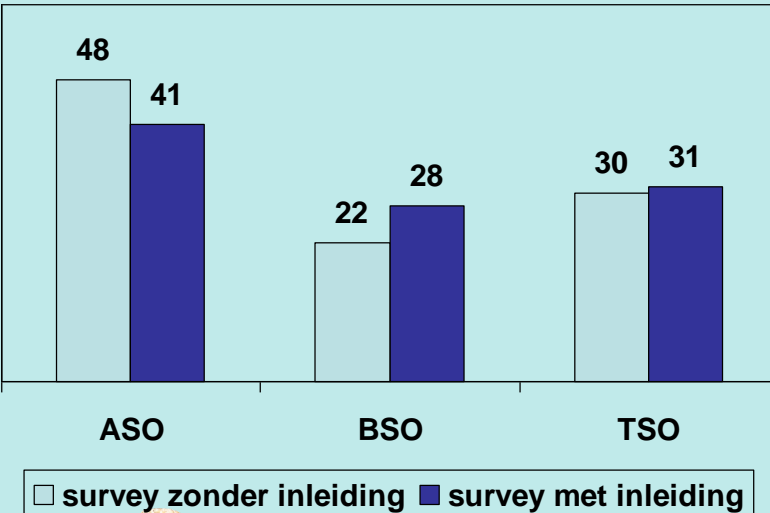
Resultaten: controle voor sociodemo's

Survey met ⇔ survey zonder inleiding

- Meisjes = jongens
- Gemiddelde leeftijd = 14 jaar
- Studierichting

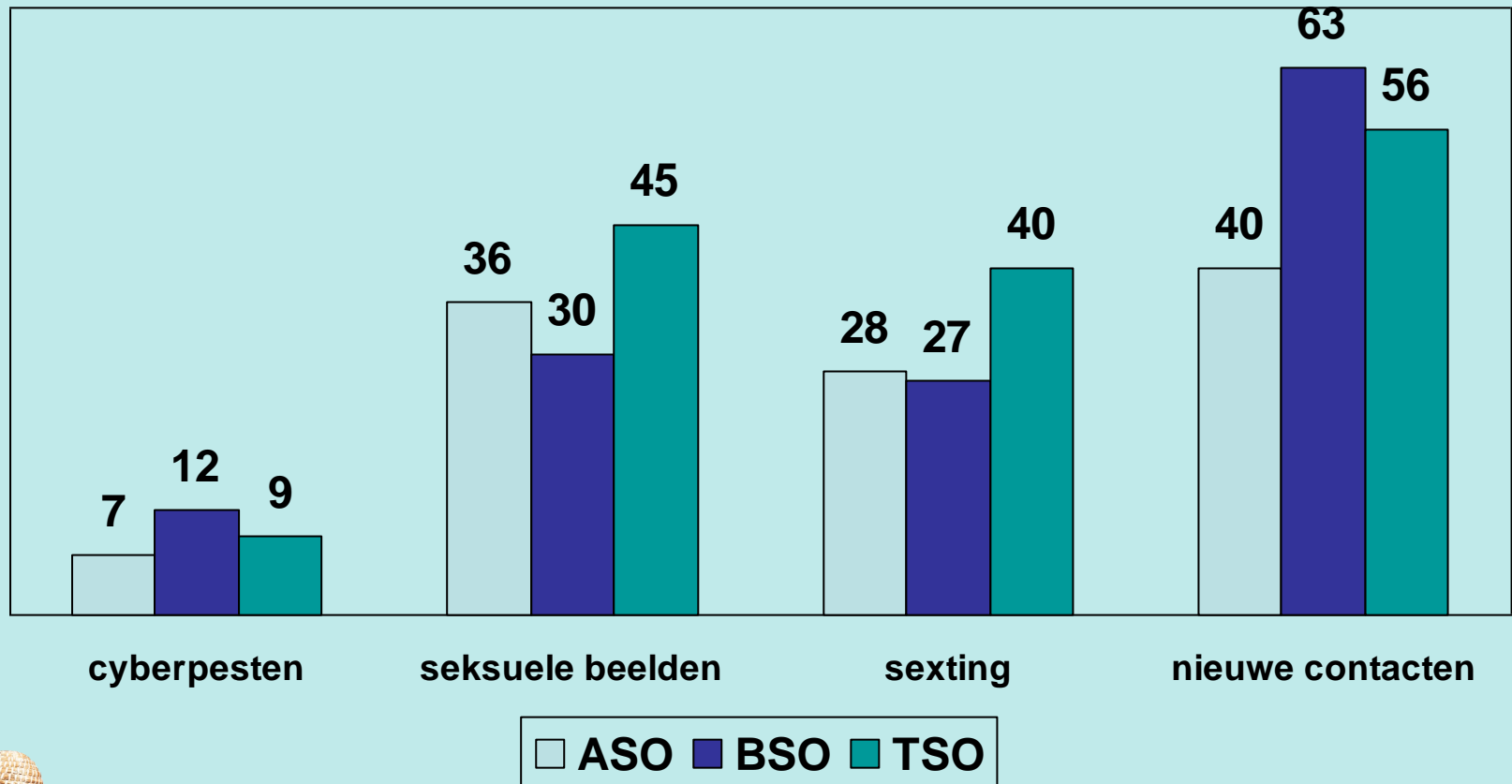
Survey met inleiding ⇔ interview met inleiding

- Meisjes = jongens
- Leeftijd survey
M=14 (SD=1,68)
- Leeftijd interview
M=12,45 (SD=2,32)
- Studierichting niet vergelijkbaar

Resultaten: controle voor studierichting

Blootstelling aan online risico's per studierichting (in %)

N=938

Resultaten: controle voor leeftijd (ancova)

		B-waarde	p-waarde (sig)
Cyber- pesten	Leeftijd	,004	,36
	Setting (survey tov interview)	,083	,000
Seksuele beelden	Leeftijd	,030	,000
	Setting (survey tov interview)	,186	,000
Sexting	Leeftijd	,044	,000
	Setting (survey tov interview)	,076	,009
Nieuwe contacten	Leeftijd	,053	,000
	Setting (survey tov interview)	,258	,000

Resultaten: controle voor leeftijd (ancova)

- **Cyberpesten**
 - Geen invloed van leeftijd
- **Seksuele beelden, sexting, nieuwe contacten**
 - Significante invloed van leeftijd
 - Oudere kinderen, meer blootstelling
- **Na controle voor leeftijd**
 - Significante invloed van setting (alle risico's)
 - Klassikale survey: hogere percentages

Conclusie

Setting (klassikaal of individueel): grote invloed

- Meer impact dan vraagstelling
- Meer uitgesproken voor seksuele risico's
- Ook na controle voor leeftijd

Vraagformulering

- Enkel (beperkte) impact bij cyberpesten
 - Invloed van studierichting?

Aanwijzingen voor onderrapportering bij face-to-face
interview

